

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шл. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місяць 5-00 ма.
Чвертьріччя 15-00
Півріччя 30-00
Рік 60-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр. Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх інших краях по
750 зол.

Телеф. Редакції: 223-41.
Друкарні: 223-36.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Пан Едвард Вінсер покине завтра рано Англію Юрій VI. вступить на престіл.

Нині ввечері Едвард VIII. підпише абди-
каційний закон, ухвалений парламентом. З тою
хвилиною він
перестане бути королем і
виступатиме як „пан Ед-
вард Вінсер“.

Нині в 22. годині він виголосить прощаль-
ну промову перед мікрофоном. Ходили чутки,
що абдикуваний король відплине на чердаку
яхту адміраліції „Енцентрес“, що вже стоїть на
якорі в Портсмуті. Тепер виявляється, що він
відлетить завтра рано літаком
до Італії та замешкає в Амальфі.

„КОРОЛЬ УСТУПИВ — ХАЙ ЖИВЕ КОРОЛЬ“.

В суботу вранці тайна королівська рада на
спеціальному засіданні рішить про зміну на
бритійському престолі. Опісля з рундуку замку
св. Якова та в кількох інших місцях Лондону
публічно проголосять, що
на престіл вступив
Юрій VI.

Дотепер він звався Альберт Фридрих Артур
Юрій, князь Йорку, граф Інвернесу і барон
Калтгарнею.

Коронація Юрія VI. відбудеться
12. травня 1937.

Хотять проголосити в Англії республіку.

Посол Мексен з незалежної соціалістичної
партії, заявив у палаті громад, що його партія
уважає монархію за пережиток, тому завтра
 внесе поправку до урядового проекту з внеском

замінити Велику Бри-
танію на республіку.

Очевидно за тим демонстративним внеском
голосуватиме хіба кілька послів.

Ірландія відіветься від Великої Британії?

На нинішній день скликали Ірландський пар-
ламент. Яке становище займе уряд Ірландії до
зміни на престолі — ще не знати. Як узяти
під увагу, що коли Едвард VIII. вступив на пре-
стол, в Ірландії того не оголосили; певно так
само промовчат Альберта I.

Ірландія може узнати неконституційним закон
про зміну на британському престолі, ухвалений
у Лондоні. Якщо так, Ірландії мали би пра-
во самі рішити, хто має бути новим головою
їхньої держави і могли б

заступити короля
виборним президентом.

АВСТРАЛІЯ І КАНАДА ПРИНЯЛИ АБДИКАЦІЮ.

Канадський уряд рішив визнати абди-
кацію Едварда VIII. та уповноважив британський
уряд долучити Канаду до абдикаційного за-
кону.

Австралійський сенат заaproбував рішення
британського парламенту про наслідство пре-
столу; австрал. палата послів ще не покінчила
дискусії у тій справі.

ЩО ІНШІ ДОМІНІ?

У Новій Зеландії склинуть у тій справі па-
рламент. Прем'єр Південно-африканської Унії
відбув нараду з міністрами; рішили скликати
парламент нормально, на 8. січня

Нова королева не походить з пануючої династії.

Як князь Йорку оженився Юрій VI. 26-го
квітня 1923 р. з леді Єлисаветою Анджелікою
Маргаретою Бовс Ляйон, що походить з гра-
фів Стратмюру і Кінгсгорну, одного з найстар-
ших шляхотських родів Шотландії. Перший
раз від довгих століть англійський князь крові
оженився зі звичайною англ. громадянкою.
Юрій V. дав своїй невістці титул „королівської
високости“ та всі привілеї пануючої династії.

Юрій VI. у подружньому житті дуже щас-
ливий. Він має дві дочки. Старша, Єлисавета
Олександра Марія, уроджена 1926 р., стане
наслідницею престолу

з титулом „княгині Валії“
Молодша, Маргарета Розалія, родилася 1930 р.
Жінка та дочка нового короля мають в Ан-
глії чимало симпатій.

Юрій VI. скінчить небагом 41 літ. Він є
генералом сухопутних військ, маршалом лети-
ства, адміралом і почесним шефом кількох
полків. Він має велику популярність і нерід-
ко виконував репрезентативні функції у британ-
ській імперії та закордоном. Тому що Едвард
VIII. був безженим, Юрія уважали наслідником
престолу.

В неділю дня 13. грудня 1936.
як в перші болісні роковини смерті
найдорожчого мужа й батька б. п.

КОРНИЛА КУНИКА

надрадника Скарбу
відправлять в катедральній церкві
в Перемишлі в год. 12. вполудне
ПАНАХИДУ,
на яку всіх знайомих та побожних
християн запрошує
3242 Родина.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНКОМ НА СВ. МИКОЛАЯ
І НА ЯЛИНКУ є премійна видавкова книжечка
Кооперативного Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20,

на яку крім звичайних відсотків можна одер-
жати ще й нагороду за ошатність у висоті
25—100 зол.

„Нормалізація“ у теорії і практиці.

Демобілізація українського загалу
та мобілізація польського.

Повторюємо сказане наприкінці попередньої
статті, присвяченої цій самій темі: у цій спробі
загальної характеристики нормалізаційного пе-
ріоду та спробі підвести блиск двох останніх
років не залежить від нас на тому, щоби пропе-
суватися з польською стороною за розмірною малі
справи, — за поодинокі виконані, зиконані кеп-
сько, або зовсім неполадані українські — мало-
важні чи дуже важні — вимоги. Навпаки, ми бо-
ремося проти того, щоб наскрізь політичну про-
блему польсько-української злагоди розминяти
на дрібну і цілком дрібнюку монету. Річ не в
тім, що ми дістали, а чого не дістали. Річ не в
тім, що нам належить, а що не належить, —
що вимагає довшого, а що коротшого часу до
поладати, — що можна поладати простим де-
кретом, а що вимагає технічної чи навіть психо-
логічної підготовки. Річ не в тім, що авесь про-
гадий час можна виправдати сакраментальним
аргументом: „не можна впровадити пітора ро-
ку направити того, що псувалось впровадити
17-ти літ“. Річ у тім, що у білянці дотеперішньої
нормалізації — не вхлоснувши покищо в аналіз
причини цього явища — видніє одна страшна по-
зиція: депресія українського чинника, як чин-
ника потенційних можливостей. Насувається на
думку така паралель: недавно можна було почу-
ти промову Гітлера у радіо, в якій німецький
канцлер в той спосіб відповів на загально відомий
заміт, що Гітлерівщина у світі не люблять:
„Правда (казав Гітлер) нас дійсно може у світі
не люблять, але напевне тепер більше шанують“.
До польсько-українських відносин приновоює-
мо той вислів у такій змінній формі: від весни
минулого року почали нас польські офіційні
чинники більше — на словах — любити, але
менше — шанувати. Ми впали у польських очах,
як той нарід, з яким добре і корисно було б зами-
ритись. З хвилиною, коли ми замирилися — ми
стали надокучливим клієнтом, який має дикі пре-
тензії: пощо взагалі з тим клієнтом рахуватися,
коли він і так „наш“. „Хвала Богу з русинами не-
має клопоту...“ Це не жарт, це суцільна правда: таку
фразу можна почути не тільки від пересічного
польського громадянина, але й від поважних
польських діячів. Проблема польсько-українських
відносин стала для польської сторони вже якої-

Паста до зубів АЛЬОЕ

В чисто цинових тубках
найкраще зберігає здоров'я
зубів.

3095 5-10

Припускають, що Ірландія виходить тепе-
рішню престольну кризу, щоб усунути зі своєї
конституції всяку згадку про короля і
зірвати рештки зв'язків
з Лондоном.

Один з найкращих знавців конституційно-
го права В. Британії Берідейл Кіт вважає, що

ХЕМІЧНА АНАЛІЗА ВИКАЗУЄ, ЩО ПАПЕРЦІ І ТУТКИ (ПОВНОВАТКИ) „КАЛИНА” є найліпші і найздоровіші!

змова з моментом першої української примирної декларації: польська сторона вважає, що та зовнішньо-маніфестаційна сторінка і то односторонньо-українська, ліквідує мало не весь історичний спір, не кажучи вже про спір за характер і сутність змісту польської національної політики. Ніхто з радних поляків не вважає, що нав'язання безпосередніх розмов, явне і славне висловлення всіх своїх обосторонніх претензій та обостороннє зобов'язання себе до львівської співпраці — це тільки рямці, які щойно мусять бути виповнені змістом, і що саме той зміст, це те суттєве, що має до основ амініти настрої українських низів і всього українського громадянства, що щойно той зміст має зробити українських громадян вдоволеними громадянами і що щойно вдоволення громадян є правдивою запорукою їхнього прив'язання до держави. Чи український громадянин у Польщі може бути вже нині вдоволений?

Однак польська сторона вважає, немов справа з українцями взагалі вичерпана. І польська сторона має супроти українців лише два бажання: 1) щоб українці завжди проявляли активну львівність, яка малаб документувати щораз новими фактами щирість їхнього підходу до справи замирення і 2) щоб українські політ. провідники (і відповідальна українська преса) тільки стримували своїх земляків у їхніх вимогах, гальмували їх та втихомирювали, щоб українські політики, які станули на становищі кончності замирення, виправдували польську національну політику перед своїми земляками і стали неначе батогом для власних земляків. Явне і прилюдне висловлювання свого невдоволення з пануючої дійсності, не кажучи вже про організування мас для боротьби за слушні свої вимоги і для відпору небезпечних польських плянів (очевидно, для відпору у рямцях, що не мають нічого спільного з нелегалістичною). Не говоримо на вітер. Просимо переглянути польську пресу: українська антиколонізаційна акція признана там просто як якась безпечність. Недавно ми читали в одному варшавському часописі буквально таке: „Трудно просто повірити, що такі постанови (проти колонізаційних зборів у Львові) були прийняті зборами, яким патрунувало УНДО, що чейже веде політику нормалізації польсько-українських відносин“... „Трудно повірити“ — каже той класичний речник польської вулиці та навіть поважних польських ромадянських кол, які з поняттям нормалізації не можуть погодити права (не то обов'язку) тих самих прихильників нормалізації — рішучо боронити українські інтереси!

Практичний наслідок такого різного підходу до справи нормалізації той, що після півтора року цієї нормалізаційної політики український загаль є здемобілізований, — польський — амобілізований. Бо коли українські відповідальні провідники говореним і писаним словом, не тільки на парламентарній трибуні, але у рідній пресі, на вічах, зборах, нарадах, у партійних об'єднаннях, у всіх розмовах і дебатах по всіх партійних канцеляріях у Львові та краю — переконували і переконують своїх земляків, що політика замирення є правильна і доцільна, то польська сторона за той час улажувала: з'їзд старшин резерви з антиукраїнськими резолюціями, з'їзд ТПШ з антиукраїнськими резолюціями, з'їзд „Захвєв“ з антиукраїнськими резолюціями і безліч інших з'їздів з нацьковуванням своїх польських земляків проти українських співгромадян. Під гаслом „боронімся проти української небезпеки“ — йде консолідація одностайного польського фронту. Цікава річ: коли весь український національний табір стоїть на позиціях засадничої негачії, спершу супроти держави, потім супроти уряду, — то „української небезпеки“ ніби не було. „Небезпека“ розпочалась з моментом, коли той український табір пішов — на порозуміння, на злагоду, коли задекларував львівність супроти держави і заявив довіру урядові! Чи польська гурра патріотична преса і всі ті польські чинники в краю, які орудують отим гаслом „української

небезпеки“, як бойовим покликком, чи вони здають собі справу з львівних висновків такої ситуації? Чи вони здають собі справу з політичного змісту такого їх становища?

Був тільки один коротенький період, коли польська преса стримувалась від протиукраїнських атак: підчас варшавського процесу, коли функціонувала загострена цензура. Тільки процес скінчився — всі „журієрки“ відразу розперезались. І чи це становище тільки безвідповідальної польської преси, на яку польські відповідальні урядові чи громадянські чинники не мають впливу? Нічого подібного: навпаки, це преса найтісніше ідеологічно, а то й іншими нитками зв'язана з офіційним польським табором. Пригадаймо, що львівський „Век Нови“, орган, який ніколи не зважається спротивлятися напрямним львівського воєводства, прийняв заяву п. Целевича у військовій справі з кінцями і насмішками! Ми не говоримо про краківський загальнопольський студентський з'їзд з резолюціями проти самої засади українського університету, бо знаємо, що від молоді важко вимагати поміркованості. Але маємо право казати, що це скандал, коли пос. Відаський з Тернополя називає українців „протидержавним елементом“, або коли п. Екерт зі Самбора квестіонує, чи взагалі існують українці, бо він має до діла лише з русинами, або коли п. Островський розліплює за своїм підписом афіші з протиукраїнськими вигуками! Бож прецінь ці панове вийшли з терену, щодо якого об'язував політичний польсько-український компроміс, прецінь на тих панів голосували українці, повинуючись покликів партійно-політичного провду! І маємо право обурюватися, коли під резолюціями з'їздів, про які була вище мова, видіють імена активних високих державних урядовців, — і коли п. міністр хліборобства зголошує законопроект, який бе у найживучіші інтереси українського народу, коли намагається законом, офіційним і законодавчим шляхом зафіксувати поділ громадян на дві категорії: право до землі на даній території має тільки одна частина, друга того права позбавлена...

Не так собі уявляв нормалізацію польсько-українських відносин український загаль. Не прив'язував до неї надмірних надій, не сподівався, що прийде рай на землі, що впаде на українців дощ благодатей, що українці будуть дійсно почуватися у польській державі, як у себе дома. Ні, таких оман ніхто з нас не мав. Ніхто теж не підходив до цієї справи, що від нині держава має стати для українців дійсною короною, або що має прийти період привілеїзації українського елементу перед польським. Кожний теж знав і розумів, що має прийти інший наш підхід до справ польської державності, дарма, що й досі ніхто з нас ніколи не відмовляв польській державі рекрутації податків і ніколи не квестіонував важності присудів польського суду. Але український загаль, даючи стільки наявних доказів того свого іншого підходу (польській стороні видно всіх їх ще „замало“) — мав право сподіватися покращання своєї долі і мав право вірити, що стануть його в державі більше шанувати, а не менше.

Білянс нормалізаційного півторарічного періоду виказує, що польська сторона ані психологічно ані політично до порозуміння з українцями не дозріла. Психологічно тому, що у своїх настроях польське громадянство все ще конвульсійно тримається атмосфери 1918/19 року, все ще дихає цією минулою атмосферою, все ще не виходить поза межі гасел, вірувань та завдань воєнного періоду. Річ не у щорічних маніфестаційно-патріотичних парадах: річ у тому, що таку промову, як її виголосив цього року на одній такій львівській параді ген. Токаржевський, багато присутніх поляків прийняло як дисонанс. Бо з поняттям польського патріотизму, з поняттям оборони держави та з поняттям польської конструктивної праці нероздільно зв'язана в уяві широкого польського громадянства боротьба проти українців. Польське громадянство не до-

По смерті Василя Стефаника.

Товариство українських наукових викладачів ім. Петра Могили віддало пошану пам'яті Стефаника в той спосіб, що перед викладом д-ра Кубійовича дня 7. ц. м. д-р Денис Лукіянович у довгий промові подав характеристику Стефаника в українській літературі. Кінцевого уступу промови аудиторія вислухала стоячи.

До Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка наспіла нині ще заява спочуття від Наукового Товариства ім. Шевченка.

Королівський маніфест.

На вчорашньому засіданні палати громад спікер відчитав королівський маніфест. Король заявляє, що після довгих роздумувань він рішився абдикувати. Він сподіється, що піддані зрозуміють мотиви того його кроку, у теперішніх умовах він не може даліше панувати. Тому він підписав акт абдикації такого змісту:

„Я, Едвард VIII, король Великої Британії, Ірландії та заморських доміній і цісар Індії, отсим висловлюю моє невідкличне рішення зректися престолу в імені власному та потомків.“

Маніфест кінчиться подякою для тих, що відраджували абдикацію.

пускає думки, що порозуміння і співпраця не значить — зичливий підхід також до української конструктивної праці, до розбудови також українських культурних і господарських цінностей і до допущення також українців до голосу у прагматичній крам.

Цей вузький, недержавницький і насичений анахронічний підхід широких польських громадянських кол до проблеми польсько-українського порозуміння не знаходить, на жаль, належного відпору від вирішних державних чинників, які безумовно мають величезні у цій напрямку можливості: не тільки накидуванням польському громадянству доконтрафактів, які те громадянство обурювало (ми не такі наївні, що віримо і хотіли, щоб польський уряд мобілізував проти себе польське громадянство українськими справами), — але відповідними переконливими завами, відповідними об'єднаннями, відповідною грошовою політикою, відповідним впливом на польські громадянські чинники, не кажучи вже про відкину бюрократії. Але й можна та треба вимагати громадянства реформи, в яких доцільність державна верхівка переконана. В офіційних чинників не бачимо рішучості, у польських громадянських чинників бачимо повну політичну незрілість у самому підході до такої величезної проблеми, як українська. Ця проблема не може бути вирішена при критеріях, сформованих у лінійно польською народною демократією: політичного москвофільства назавжди та національної експансії коштом інших співгромадян всередині.

Це тема така широка, що про неї можна (і напевне ще прийдеться) писати окремо цілу низку статей. Покищо закінчуємо цей наш робочий огляд, переведений у трьох попередніх і цій нашій статті. Всі вищевведені уваги торкаються польської сторони. З того не виходить, що з приводу нормалізаційного періоду, його ходу і дотеперішніх вислідів, не можнаб у загальному інтересі висловити деяких критичних уваг також під адресою одиниць, відповідальних за дотеперішню українську політику. Повторюємо ще раз сказане нами у статті з 1. ц. м. („Характер і значення „Діла“) і коли комусь незно, висловлюючи українське громадянство признає саушню заслугу нормалізації та не має претензій за само закінчення нормалізаційного курсу, за зміну політичної тактики: бо такої зміни вимагала львівська ситуація, вимагала українська національна справа. Однак, не заперечуючи переведеної праці та не піддаючи в сумнів найкращої волі політичної верхівки — українська прилюдна опінія, яку ми об'язані передавати, має застереження супроти деяких ходів і метод, які мали місце підчас останнього нормалізаційного періоду.

Але це вже внутрішня українська справа. І на докладне спрещування тих критичних помічень — тут покищо не місце і не час.

Час нам уже пізнати, що лих „Просвіта“ зможе ушасявити нарід. Ставаймо її членами. Спішім з пожертвами на „Дар Просвіті“!

ТРАДИЦІЙНІ

Андріївські Вечерниці

відбудуться дня 12. XII. 1936.

в саях Народного Дому

заходом Львівської Філії Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю.

Веселі несподіванки, багата програма. Участь беруть: Л. Кривіцька, Орлян, М. Шкварківна, Полішук і жіночий квартет „Богема“ під пров. п. Балтаровича.

Початок в год. 9-й.

Здійснюють велике діло.

Появився перший і другий зшиток „Атласу України і сумежних країв“.

Є твори, що означають етапи на шляху національного розвитку. Це або твори гарного письменства, що зрушують національну свідомість, або ті, що визначають місце народу в історії, вкінці ті, що досліджують сучасне рідної землі, що представляють дзеркало нації під сучасну пору. Ці останні вимагають довгих і затишних студій, вони з'являються звичайно у пізнішому розвитку нації. До таких творів належать, поза докладним охопленням поодиноких ділянок життя нації, — атласи, яких завданям є у географічних картах і графіконах дати перегляд сучасного стану природних, господарських, демографічних і інших умовин життя заселеної народом території. Такі атласи появилися в інших народів по десятиліттях важкої праці цілих штабів фахівців різних ділянок науки, а навіть як вислід праці цілих наукових інститутів, як хочби згадати великий атлас Чехословаччини, що друкувався 14 літ, статистичний атлас Польщі, що друкувався коло 4 роки, чи інші.

Поява такого національного атласу — це межа, від якої колись виходитимуть дослідники дальшого розвитку національного життя, це придорожний стовп у розслідуванні життя народу. Тому до їх появи в усіх народів приважують велике значіння.

Дочекалися і ми, українці, нашого великого атласу. Не завдяки праці великого штабу дослідників фахівців, не завдяки праці важко субвенційованої наукової установи, а виключно завдяки невтомній праці одиниць, доц. д-р Володимира Кубійовича, як автора, та його товариша праці М. Кулицького, як виконавця і співатора повстав „Атлас України і сумежних країв“, якого перший і другий із чотирьох зшитків

саме перед нами. Видає його мова наша видавнича установа „Український Видавничий Інститут“, який узявся за важке, відповідальне, але і відважне діло, випускаючи саме цей монументальний твір доц. д-ра В. Кубійовича та його співтоваришів праці.

Основою цього „Атласу України і сумежних країв“ є картографічне опрацювання поодиноких ділянок нашої демографії, господарства, природи і т. д., яке наше громадянство мало нагоду оглядати на виставах мап, улажених минулого і цього року Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові, Станиславові, Коломиї, Самборі, Перемишлі і інших містах. Ці мапи були теж виставлені у Берліні і Софії та найшли там немаленьке зацікавлення та признание, ніж на рідній землі. Ці карти опрацьовано ще раз, доповнено і викінчено, додано до них дальші, які були необхідні для цілості, а всі разом дають повний образ того, що треба знати нам і другим про нашу рідну землю.

З технічних причин появляється атлас зшитками і їх має бути чотири. Атлас пояснений по українськи та англійськи (всі карти) та буде мати ще окремий текст в цих обох мовах. Через те сповнить він не тільки своє завдання серед українців, але буде джерелом пізнання нашої території та її життя для чужинців.

В 1-ому зшитку атласу є 18 карт, а саме: густота людності, міста й міська людність, українці, густота українців, українці в Азії, українські говори, мандрівки, еміграція з України до Азії, рілля, засіви пшениці, засіви жита, забезпечення людності збіжжям і картоплею, лучби, віддалі від залізничних шляхів, ізохрони Києва.

У 2-гому зшитку, що саме появилося, є такі карти: фізична карта, геологія, ґрунти, рістня, національності (2 карти), дотичні надлишки й недобори українців, природний рух людності (4 карти), мандрівки (4 карти), корисні копалини, праця (4 карти), надлишки й недобори деяких продуктів (4 карти).

Карты виконані надзвичайно докладно і дбайливо, з кожної з них можна вичитати всі подробиці без труду. Кожна така мапа, на якій виконання складалося не раз тисячі чисел, є приступним образом і для тих, що шукають докладних даних, і для тих, що хочуть мати бодай загальне поняття про справу. А до того небо-

Батьку!

Не жалуй одноразового видатки 4 злот. для добра своєї дитини, і заперечуєш для свого сина чи донечки

„СВІТ ДИТИНИ“

який стане для неї справжнім приятелем і любимою!

Пиши на адресу: Львів, Зіморонича ч. 2

2949 Числа оказові висилаємо безплатно. 11—2

Найкращим дарунком

на св. Миколая і під Ялинку для дорослих і для молоді

це книжки із Бібліотеки „Діла“:

1. Улас Самчук: „Віднайдений рай“. Стор. 166. Ціна 2.00 злот. Новелі автора „Возни“.
2. Софія Яблонська: „З країн опію і риму“. Стор. 198. Ціна 2.50 „ Вразіння з Китаю нашої мандрівниці. Кількадесят ілюстрацій.
3. Барбе Д'Орвальді: „Чортинці“. Стор. 205. Ціна 2.50 „ Архивар великого письменника.
4. Бальзак: „Чародійна шкідра“. Стор. 180. Ціна 2.50 „ Повість одного з найбільших повість-рів світа.
5. Ольга Кобилянська: „Апостол черн“. повість, 2 томи. Ціна 4.50 „ Історія одного молодого характеру в боротьбі за самостійність.
7. Василь Масютин: „Два з одного“. повість, два томи. Ціна 4.50 „ Великий науковий експеримент і його страшні наслідки.

Дружують:

9. Ірина Вільде: „Бі восьма“, повість. Життя, хрп і пория гімназисток.

Кожний том у колірній мистецькій обгорці Павла Ковжуна.

гато читачів схоче й має змогу перекидати на раз десятки великих підручників і річників статистики різних держав, щоб знайти те, що так ясно, точно й приступно з'ясовано з різних ділянок нашого національного життя у цих картах. Це є одна дуже важка прикмета цього атласу: він зладжений так, щоб дати цілий і повний образ наших земель, від фізичної карти, через природу та господарство, демографію і мандрівки, промисл і торгівлю — аж до сучасного стану нашого організованого національного життя. Досі вийшла тільки половина Атласу. Друга появиться в найближчому часі. Та вже на основі цього можна сказати, що Атлас цей буде поглядом енциклопедією наших земель, яка необхідна кожному свідомому українцеві, кожній українській установі, кожній школі.

Можемо побажати авторам, співробітникам і видавництву, щоб скоро докінчили це велике діло, яке є завершенням одного етапу у змаганні до пізнання наших рідних земель і їх життя.

Д-р Е. Храпливий.

А. СГО.

ДВІ РОЗМОВИ.

Павло стояв перед входом каварні „Блакитний Ільтіс“ і чекав. Чекав він так завзято, що видко було мав у цьому вправу, навіть тренінг. Минуло яких дві години і видко було, що він уже втратив терпець. Переступав з ноги на ногу, почав дірвати великим пальцем свою рукавичку і що хвилини дивився на годинник.

Гострий обсерватор міг би був зробити висновки, що Павло чекає на якусь жінку. Так воно було справді. Він чекав на свою добру знайому Лілі, яка була так само гарна, як і неточна. Ті її прикмети раз захоплювали його то знову доводили до люті.

Коли Павло глянув на годинник із звички 28-й чи 29-й раз, була година 7-а. Він потиснув сервово пальцем рукавичку, заскреготів зубами і рішив, що почекає ще п'ять хвилин. Коли минуло ще пів години. його постановою дозріла під впливом призирих почувань. Енергійним рухом пхнув двері каварні і винайшов собі в кутку затишне місце. Підійшов келімер і злизувався гість замовив відразу дві чарки чорної кави, дарма що сидів сам. Коли кави стояла перед ним, він відсунув обидві чарки на другий кінець стола і дивився похмуро перет себе, якби мав перед собою мовчазного товариша.

Стриманий тихим голосом звернувся він до когось, хто повинен би сидіти напроти нього: — Так! тепер уже маю цього всього досить! Чаді моєї терпелливості перелита, будь ласка, не верещай мені! Тепер я говорю! Довгі місяці

мовчав я і чекав, чекав і мовчав, але тепер більше не можу — не переривай мені! — Повторю, що більше мовчати не буду і — кінець! Твоя поведінка з одного дня на другий гірша грає мені на нервах — більше не хочу цього терпіти! Можеш винайти собі дурнишого від мене! Що ти влаштував собі думаєш? Чи ти вважаєш мене за дурня, за свого полихача, чи що? То я маю цілими годинами вистояти на вулиці? Чи знаєш, як я назвав би це... Я не можу знайти відповідного слова на це! Ти зайшла таки за далеко і я кажу тобі рішуче, що хочу з тим усім з'ясувати! Від тепер я вже знаю, що маю робити — не перебивай мене! Навіть не пробуй виправдуватися. Це не доведе до нічого! Я вже знаю напам'ять усі ті твої викрути! Можеш заощадити собі труду вигадувати нісенітничі! Певно схочеш мені сказати, що ти була знов у фріт'єра? А може твої шеф диктував тобі листи, так само як позавчора? А може ти мусіла сидіти дома, бо ваша служниця мусіла виїхати із своїм на речення на село, щоб оглянути свою хату? Чи може врешті твоя маленька сестрічка прохлала ла гудзик і треба було бігти за лікарем? Як би твоїх вимівок! І я маю вжити на чалі в усі ці дурниці? Дозволь собі заявити, що я не вірю їм ніколи! тізки із звичайної чемності не перечи тобі. Я знаю тебе наскрізь! Ти, річ ясно, запозавчав... але не мене не зворушує, запозавчав! Так латі бути не може! Замість привітати ти ступиш щораз гірше! Давніше ти спізнавася часі попросту неможливо! Давніше ти спізнавася не більш як на годину, вчора спізнавася на півтора години, а нині минуло три години! Чи це гарно? Чи так поводиться вірна приятелька? Ти

могла боді відложити на бік газету, коли я говорю до тебе — стрівай, більше не будеш мати нагоди змушувати надією! Що? ти смієшся? Ти вважаєш, що все це жарти? Ти мене не знаєш! Киваєш головою? Тепер уже запізно каятись! Не потребуєш дивитись на мене такими великими очима — це нічого тобі не допоможе! Треба було раніше думати про те, як слід з мною поводитись! Не мавш чого плакати, тепер уже запізно. Навіть твої слізи мене не зворушать! Ця комедія вже скінчилась! Я приймаюся й задоволю. Я вже рішив — ми розстанемося! Прощай! дякую тобі за твоє ніжне серце, Лілі! Пам'ятай, платити!

Павло перейшов у цьому монолозі ріжні ступні почування від люті, болю, аж до лірики. Заплатив за каву, встав і вийшов з каварні. На вулиці засунув мішечок на голові свій капелюх і пішов наперед увесь задуманий.

На розі вулиці побачив Лілі. Без відліку, авесь спітнілий, відчув, що в душі все в ньому прояснилось. Вона підбігла до нього, положила йому руку на рамя, другою погладила його по лицю і сказала ніжно:

— Вибач, Павлуся! Уяви собі, що трамвай застряг по дорозі, забракло нараз електричного струму. Ми всі мусіли сидіти і чекати, поки він рушить... Дві години спізнєння. Правда, що ти не гніваєшся?

Павло глянув на неї. Вона виглядала прекрасно. Попросту насолода було дивитись на її червоне личко.

— Чи я гніваюся? Защо? За якісь там дві години спізнєння? Така дрібничка! не варт про це навіть згадувати!

Перека. К. М.

Смерть одного з найкращих знавців української проблеми.

У своїх поглядах на українські справи та своїми близькими зв'язками з українцями Леон Васілевський був колись у польському громадянстві одним із нечисленних „білих кружів”, — таких, як Бодуен де Куртене, ген. Бябанський і небагато інших. Нема сумніву, що під його впливом та неначе з його „школи” вийшло чимало пізніших польських публіцистів, що ставились до української проблеми інакше, ніж галицько-сидецькі примітиви. До тих публіцистів у першій мірі належав Т. Голувко, — до них можна зарахувати і таких, як Пйот-ровський, Погоновський, і чимало тих, що сьогодні вже мають відомі прізвища у сучасній польській публіцистиці (Бойчковский, Бохенський, Прушинський). Українській тематиці присвячені такі твори Л. Васілевського: „Українська справа народова в її розвою гісторичним”

Зі смертю Леона Василевського зійшла до могили безперечно одна з чільніших постатей польського політичного й публіцистичного світа, одна з найкращих і найцінніших постатей.

ink.

Маршал сенату Пристор назначив пленарне засідання сенату на понеділок 14. ц. м. на год. 10.30 рано. Темою нарад дискусія над експозе уряду. Скликання пленарного засідання сенату викликало велику сензацію у парламентарних колах, бо дотепер ще не було випадку, щоб друга законодавча палата дискутувала над експозе, якого не виголошено з П трибуни. Тому споді-

Марш. Цар скликав пленарне засідання сойму на вівторок на 4. год. пополудні. Сойм радитиме мабуть над тими законопроектами, які цього тижня прийме соймова комісія.

— 0 —

год. 7.30 веч.:

„Гассан і його золота дорога до Самарканду“.

„Атентат на Густльофа не мав політичного характеру“

— твердить прокуратор.

Підчас процесу проти Франкфуртера промовляв прокуратор. Він ствердив, що Франкфуртер вповні відповідає за свій вчинок та що він порушив право азилу і наразив Швейцарію на шкоди. Зате, на думку прокуратора, Франкфуртер не мав зв'язку з комуністами ані інши-

ми організаціями

Атентат не має політично-го характеру, є звичайним убивством.

Прокуратор університету
вимагає кари 18-літньої
в'язниці.

Едвард виїде з п. Сімпсон до Америки?

Льорд Бразильов заявив журналістам, що п. Сімпсон залишиться довгий час у Канн, бо потребує спокою і самоти.

Вістка про абдикацію зробила на п. Сімпсон сильне враження.

Приїждять до родини п. Сімпсон, Спільман, заявив американським журналістам, що Едвард VIII. замішкає з п. Сімпсон у Варенгтоні в північно-американському стилі Вільямія.

На всякий випадок Едвард VIII. не зніде
тепер до Кани.

ДИПЛОМАТИЧНІ НАСЛІДКИ АБДИКАЦІЇ.

Абдикація Едварда VIII. приневолене дипломатичних представників Великої Британії за кордоном складати нові дипломатичні повноваження. Одночасно в Римі знову стає актуальною справа формального признання через Англію анексії Абіссинії. Амбасадор Ерік Дравменд утретє складає нові свої повноваження. Перший раз зложив їх по приході на нове становище, другий раз після смерті Юрія V.

Присилайте передплату!

В обороні рідної землі.

ВІСЬ В МЕЛЬНИЦІ

Заходом Пов. Нар. Комітету мелиницької су-
дової округи відбулося в Мельниці (повіт Бор-
щів) у второк 8. грудня ц. р. велике віче мели-
ницької судової округи з рефератом посла д-ра
Степана Барана про земельні справи й закони та
про проект мін. Понятовського. Проводив на ві-
чу місцевий адвокат, емеритований суддя Петро
Смась. По рефераті посла д-ра Барана були за-
пити учасників: о. Кордовського, о. криз. Капу-
стунського, д-ра Винниченка та деякого ві селян,
на які відповів пос. д-р Баран. На вшесок дир. Пе-
тра Горалія з Борщова ухвалено відповідні резо-
люції в земельних справах та протест проти на-
грозливого проекту мін. Понятовського. Ухва-
лено теж резолюцією предсідника віча з висказ-
ми довіри для УПР. Віче закінчено відспіванням
нац. гімну.

ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В КОСОВІ

Дня 25. м. м. відбулося в Косові в селі „Рідної Школи“ повітове протиколонізаційне віче, скликане місцевим ГНК. Віче відкрив посол мр Іван Заваликут і на його внесення вітальні до президії: о. Могильняк Михайло, предсиди, п. Угляр Михайло, господар з Вербіття, заступник і п. Зілинський Юліян, секретар. Прийшли на сід коло 250 людей, заступлених 29 сіл повіту. Реферат про земельні справи виголосив пос. Заваликут. Віче прийняло оплесками реферат і відтак ухвалило одностайно предложені резолюції без дискусії.

Опісля пос. Заваликут виголосив політичний реферат і зложив звіт з посольської праці УПР. В дискусії забирали слово: п. Бугатчук зі Старого Косова, п. Шпитко зі Смодного, п. Дезюк із Косова й інші. Місцеві комуністи пробували атакувати посла Заваликута і старалися счинити гвалтуру та довести до розв'язання віча. Одначе присутні на селі прийняли мовчанкою і сміхом комуністичних крикунів, не реагуючи на їх аргументи. По відповіді пос. Заваликута два головні комуністичні крикуни покинули село мирал. Видно, що комуністичні „філософи“ не мають уже послуху в місцевих селян, які прийшли вкіль до переконання, що таке комуністи, які у Вербіні к. Косова спалили заможнішим селянам стоки сіна і грозять терором.

РАЙОНОВЕ ВІСЬ КОРИШІВСЬКОЇ ВОЛОСТИ
КОЛОМИЙСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 29. и. м. відбулося у волості Корнів ра-
йонове віче в залі читальні „Просвіти“. Відкрав
його п. Іван Семенюк, директор місцевої Райо-
нної Молочані, і на його висесенні вибори: до
президії господарів Михайла Войчука, Івана Я-
цинишина на заступника і Дмитра Гультайчука.
Прийшлих на вічу к. 300 людей з 5 сіл.

Реферат про земельні справи виголозив пог.
Іван Заваликут. Відчитані п. Семенюком резолю-
ції прийнято одностайно.

Відтак пос. І. Завадник виголосив другий загальнополітичний реферат і звіт з посольської діяльності УПР. В дискусії над звітом брали участь: пп. Ілько Лазаренко, Іван Вітенко, Василь Жидик та ін. Дискутанти порушували справи шкільні, громадські, повітову господарку, справу шарварку, будови доріг і т. д. Віче пройшло з повним успіхом.

ВЕЛИЧАВЕ ВІСЬ В ШАНДРІВЦІ, ТУРЧАН-
СЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 6. ц. м. відбулося в Шандрівці імпровізоване віче під голим небом біля церкви, скликане ПНК у Турції над Стр. у порозумінні з Головним Секретаріатом УНДО на виразне бажання українських громадян Шандрівця. Від Української Парляментарної Репрезентації приїхав на віче посол турчанської округи Гринь Тершаковець. Присутніх на вічу к. 600 людей, у тому 1/4 жінок. Були також громадяни сусідніх сіл, а саме: Вовчого, Боберки, Тарнави Вижної, Язліки Вижної, Ліктя та Дмитрики Дубового. Зацікавлення вічем надзвичайне, настрій бадьорий і поважний. В заступстві голови ПНК др Маріа Кондрата віче отворив член ПНК др Маріа, який по виборі президії віча в складі: президиик о. Ілля Блавацький, заст. президиинка Луиз Пиш о. секретар Петро Демків, перелаз провів виборній президії. Вітак посол Гринь Тершаковець виголосив змістовний реферат. По рефераті посила Тершаківця президиинк віча підляв під головування резолюції в земельних справах і постанову у справі поборювання комуністичної пропаганди. Ці резолюції віче ухвалило одностайно. Таксамо одностайно через закликання ухвалено довіря Проводові УНДО та Українській Парляментарній Репрезентації.

ЕКОНОМІЧНА СТОРІНКА.

Безвідсотковий кредит.

ПІДТРИМКА НЕЗАСІБНИХ КУПЦІВ І РЕМІСНИКІВ У ЖИДІВ, ПОЛЯКІВ ТА В УКРАЇНЦІВ.

Расова солідарність жидів нашла між іншим свій вираз в організації густої мережі кас безвідсоткового кредиту для дрібних купців і ремісників. Фонди для цього здобували жиди здебільша за кордоном і завдяки касам змогли створити власні варстати праці багатьом незасібним купцям і ремісникам, чи витримати прикрий час кризи. В останніх місяцях почали також поляки з великою пильністю закладати "безпроцентові каси" для своїх купців і ремісників, для яких звичайний банковий кредит зовсім або майже недоступний, бо вони не в силі дати відповідне забезпечення. В розмірні короткому часі повстало багато таких польських кас. Основана перед двома місяцями в Варшаві "Польська Центральна Каса Безпроцентового Кредиту" об'єднує вже близько 40 "безпроцентових кас" і співпрацює з близько 150 організаційними комітетами таких кас.

З великим вдоводенням треба підкреслити,

що і в нас, українців, необхідність подібної акції нашла подекуди зрозуміння. Щоправда — закритий куди скромніше ніж у наших сусідів. Проте найближчі місяці покажуть, як вона виглядатиме і наскільки зможе сповнити своє національно-господарське завдання. Ця справа вимагає докладнішого навістання, тому до неї ще повернемо. Згадаємо тільки коротко, що при Торг. Промисловім Банку у Львові створено "Фонд Безвідсоткового Кредиту" для незасібних українських купців. Складо його поки що кілька осіб, які зложили довігоспечинцеві безвідсоткові щадливі вкладки в сумі 1.800 зол. Як зазначено в найновішому числі "Торговлі і Промислу" — такі довігоспечинцеві безвідсоткові вкладки достарчатимуть матеріальних засобів для згаданого "Фонду Безвідсоткового Кредиту".

Н—вич.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА ІДЕ ВПЕРЕД.

В районі Подільського Союзу Кооператив у Тернополі в тепер 51 кооператив для загального закупу і збуту, з них проведено в 1936 році 72. У цих проведених кооперативах прибуло за останній рік 497 членів, себто 7 членів на одну кооперативу. Деякі торги товарами в кооперативах зросли порівняно з 1 кооперативу на 4.15 зол. і дають тепер на одну кооперативу порівняно 52.55 зол. Деякі торги продуктами зросли у порівнянні з 1.47 зол. і дають на одну кооперативу 21.82 зол. Зате лавові борги зросли по кооперативах порівняно з 56 зол. на кооперативу. Замкнених рахунків зникло з порівняння з 1 кооперативу 192.82 зол. налічків. У цілому районі нема вже сьогодні ні одного селя, де могла б не повстати кооператива для заг. закупу і збуту, а з тих кооператив, що вже існують, лише одна лишилася побоювання за дальній розвиток.

РУХ ЧЛЕНІВ У Р.С.У.К.

В листопаді п. р. прийняла дирекція РС.У.К. в членів Т-ва 15 кооператив і видано згоду на зареєстрування в суді 5 кооператив.

В. Л.

Українська хроніка.

БАНКОВА АНКЕТА.

Резакція органу Союзу Українських Купців "Торговля і Промисл" розпослала анкету на тему торговельного і промислового кредиту, в якій взяли участь директори наших центральних фінансових установ, а саме: през. д-р Кость Левицький від Центробанку, д-р П. Крижунський від Зем. Банку Гіпотечного, дир. Я. Колтух від Дністра. Крім того від управл. наймолодшої нашої банкової установи "Торг.-Пром. Банку" забрав голос в анкеті інж. А. Мілянчик. Анкетні голоси надруковані у жовтій газеті з дати 1. грудня п. р.

Польська хроніка.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ЦАРНИНИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

В польській пресі йде ожесточена дискусія на тему господарської діяльності примусової парцеляції поміщицьких земель і законної неподільності та ділчності селянських ґрунтів. Прихильники і противники обох концепцій висувають ряд аргументів, щоб визначити правильність своєї думки. Замітну статтю К. Бжінського помістив журнал "Господарка Нарокова". На думку автора — виконання німецької концепції "Науерштанду" в Польщі скривав великі соціальні небезпеки. Польський промисл занадто слабкий, щоб дати прожиток тим, які змушені будуть жити в селянській стай. Сьогодні мають вони зовсім іншу картину життя хоч на хардоватих ґрунтах.

З ПОЗНАНЦІНИ НА СХІД.

Тися польських купців і ремісників з заходу на схід дістає вже приречення масової мандрівки. За останні тижні осіло нпр. у Золочеві сімсот підприємців з Волинської, з них трохи відчинило самостійні крамничі. Преса виступає "антиутилітарні зустрічі" познанців місцевими поляками. В Тернополі відбулася така зустріч дуже святочно з прапорами і оркестром. Це вже "сильний і партійний складник національної оборони".

Світова хроніка.

БІЛАНС УСПІХІВ ФРАНЦІЇ ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

Після трьох місяців — це ще не багато часу, щоб можна було відчувати "добродійства" навіть такого радикального заходу, як девальвація. Та проте Франція і ті держави, що пішли з нею, можуть уже похвалитися не малими успіхами. Швейцарський міністр д-р Маєр підкреслює на дні із задоволенням великий приплив капіталів до Швайцарії. Такого успіху шоправда не має Франція. Само двоє надій не споникли там валютна операція: 1) не повернула капіталів, які емігрували і 2) не спинила зросту цін. Зате вона успішно біжу, збільшила внутрішню торговлю і підсилює позитивний розвиток господарських процесів. Годі сказати, що принесуть дальші місяці. Все залежить від того, чи Франція спинить дальшу злишню пів, яка мусіла принести в результаті загострену соціальну боротьбу, чи доведе до частинної бодрі репатріції капіталів і чи темпо розвою господарських процесів дальше зростатиме з користю для франц. економіки.

ГОСПОДАРСЬКІ ТРУДНОЩІ В НІМЕЧЧИНІ.

Хоч вісти про Німеччину є назагал доволі тождітні, то проте нема сумніву, що нім. уряд бореться з великими економічними труднощами. Недостаток сировини викликає зріст ціл багатьох артикулів, а це знову примусило уряд видати новий закон, що зберігати засаду твердості цін. Найбільшу сенсацію викликала в світі встия, що Гітлер зустрічався з д-ром Шехтєм хоче обірати партією марксизму 50 мільонів. Треба зазначити, що девальвація в мрєю яменьких промисловців, які багато надій кладуть на валютну премію при експорті.

В. Навич.

За окремий

"Волинський Ревізіонний Союз".

ЗАХОДИ О. КОВАЛЕВСЬКОГО І К-о ТА ХАРАКТЕРИСТИЧНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС

Діючи згід з прапором Вол. У. Об'єднання відбули в Луцьку нараду і після вислухання реферату О. Ковалевського рішили домогатися створення "Волинського Ревізіонного Союзу" для тамошніх кооператив. До реалізації цієї постанови покликано до життя комісію у складі С. Тимошенка, згаданого Ковалевського, Кентшинського, Свідерського і Михайлова. Рівночасно "Українська Нива" пробує переконати своїх хлібодавців, що такий окремий Союз потрібний, бо він, "використає властивості різних районів у властивий спосіб, починаючи від творення господарчо узасаднених форм та уключаючи випадковий повстання господарчих організацій — переважно нижчого споживчого типу".

Варто згадати, що заходи В.У.О. нашіли досить відгук серед поляків. "Кур'єр Поранний" помістив допис із Луцька під характерним наголовком "Кооператив на Волині в 90% ділом польських рук". Цей допис присвячений цілністю згаданій справі. Автор пише м. ін. "думаємо, що не так господарські потреби, як радше національні амбіції були рішачим моментом при одноголосній постанові про

потребу покликати до життя самостійний волинський ревіз. союз". Автор зазначає дуже ліберальну політику "Рев. Зайонзку Службівні Рольничих і Зар.-Господарчих", приносивовану до всіх волинських кооператив, а також те, що в справі окремого союзу мусіли мати голос перш за все польські кооператори, які створили теперішню волинську кооперативну на 90%. Підписаний буквою С. автор заздалегідь пересуджує думку польських кооператорів (видно їх добре знає!), підкреслюючи, що вони не згодні на творення кооперативного кордону. "Польське громадянство на Волині не може визнати становища українських дичів".

"У. Нива" полемізує з дописувачем "Кур'єра Пораннього" рішучий його тон пробує розуміти тільки як "побоювання, що наша (себто В.У.О.) концепція омине чи може оминути інтереси польської кооператив". Орган Тимошенка—Ковалевського запевняє, що ці побоювання неслушні, бо проєктований рев. союз був би мішаний, а ініціативу цього діла взяли в свої руки українці тому, що "українське село найбільше відчуває негативні наслідки браку єдиного провідного кооперативного осередка".

З нашої кооперації.

ЗАБОРОНА БОРГУ ПО КООПЕРАТИВАХ НА ВІПЬ НА РАХУНОК ДОСТАВИ МОЛОКА.

Великою перешкодою у здержанні споживчих боргів по кооперативах для загального закупу і збуту був досі дозвіл давати на борг доставцям молока до Районових Молочарень як зачет на молоко, умовлений з молочарнею. Це робило різниці між членами і не дозволяло місцевим провадом кооператива рішуче вимагати від крамарів торгу тільки за готівку з членами-недоставцями. В останніх днях Центр. Союз порозумівся у тій справі з Маслосоюзом і Маслосоюз погодився сам зачетувати доставку молока. У зв'язку з тим Ревіз. Союз Українських Кооператив видав доручення кооперативам для загального закупу і збуту заперестати від 1. I. 1937 р. всяке без вибірок боргування і торгувати тільки за готівку. Контрольні органи кооперації будуть пильно стежити за тим, щоб це доручення було переведене в життя.

НАРАДА ОКРУЖНИХ ОРГАНІЗАТОРІВ У ЛЬВОВІ.

Ревіз. Союз Українських Кооператив скликав на день 28. м. м. черговий з'їзд начальників окружних організаційних відділів при Окружних Осередках. У нараді взяли участь представники усіх Окружних Осередків, 8 Українбанків та української жіночої кооперативної гільди. Разом 56 осіб. На з'їзді виголошено 4 реферати, а саме д-р Олена Степанів про рух українського населення на території Р.С.У.К. за шість останніх десятиліть, сен. О. Луцький про призначення та кооперативний сайтогляд і дру-

гий реферат про біжучі організаційні справи, д-р К. Коберський про кооперативне навчання. Після рефератів розвинулася поважна дискусія, на яку на жаль було трохи замало часу. Ухвалено ряд резолюцій.

КООПЕРАТИВНІ КУРСИ В КРАЮ.

Після кількох літ застою з причини господарської кризи, принесла цього річна осінь знову велике оживлення в діянні кооперативних курсів. Побіч постійних заочних кооперативних курсів Р.С.У.К. та постійної молочарської школи в Стрию треба відмітити цього року сім 2—6-тижневих курсів для вишколу або дошколу книговодців при закупочно-збутових кооперативах, улажжуваних Окружними Союзами (Коломия, Станіславів, Радехів, Заболотів, Добромилів, Белз, Сокаль, Ярослав), чотири 2—6-тижневих курсів для крамарів (Коломия, Станіславів, Бучач, Підгайці) та кілька мішаних господарсько-кооперативних курсів. Усі курси є під контролею Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

НОВІ КООПЕРАТИВНІ ОСЕРЕДКИ.

Дирекція РС.У.К. признала кооп. "Народний Дім" у Глиничах як тимчасовий торговельний і організаційний осередок для кооператив глинянського району з тим, що має утримувати організатора. Рівночасно у Самборі відбулася кооперативна нарада при участі представників РС.У.К. НТ зі Львова та ОСК зі Самбора, на якій ухвалено урухомити складлину самбірського району мають зложити потісний на злинування складлини капітал.

Читайте "Діло"!

СТОРИНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Королівські клопоти.

НАСТРОІ АНГЛІЙЦІВ.

Едвард VIII. має величезну популярність в цілій британській імперії і його драму розуміють усі та співчують йому. Однак величезна більшість англійців вище ставлять інтереси держави, від особистих симпатій до короля. Найкраще змальовують ці настрої провінційальні часописи, які виключають думку про подружжя короля з панєю Сімпсон та з одночасним задержанням престолу. Вони не сумніваються, що коли прийде до нових виборів, величезна більшість виборців займатиметься за урядом. Також домініювали непримирне становище, зокрема Полуднева Африка і французи-католики в Канаді хвилюються на саму думку про подружжя короля з розведеною. Провінція і населення домінії вірні старим традиціям і не признають „окремого відношення до подружжя“.

ЩО БУДЕ ПО АБДИКАЦІЇ?

Що станеться тепер після абдикації Едварда VIII? На підставі королівського закону з 1931. р. абдикація стає правосильною шойно тоді, коли приймуть її парламенти всіх доміній. Якщо котрабудь із доміній не затвердить абдикації, то для цієї домінії Едвард VIII. залишиться королем. Отже теоретично можливий такий випадок, що коли Едвард VIII. стратив би престол в Англії і Австралії, задержав би корону в Полудневій Африці і Канаді. Якщо всі парламенти приймуть акт абдикації, тоді англійський престол займе князь Йорку, а його доньку, маленьку княжну Єлисавету проголосять наслідницею престолу.

НАВІТЬ ПО АБДИКАЦІЇ НЕ ЛЕГКО БУДЕ ОЖЕНИТИСЯ З НЕЮ СІМПСОН.

Після абдикації не вияснюється ще справа, бо подружжя з панєю Сімпсон стоятиме ще під великим знаком питання, бо англійські закони дозволяють тільки королеві женитись без ніякої згоди. Едвард VIII. після абдикації князь Валій мусить мати на подружжя дозвіл

нового короля, бо князі королівської родини не мають права женитися без дозволу короля. Подружжя без згоди вважають за неважне.

100 МІЛ. ФУНТІВ СТРАТИ.

З приводу абдикації короля Едварда VIII. і переложення визначеної вже коронації, англійський промисел і торгівля страять з цієї причини приблизно 100 мільйонів фунтів стерлінгів. Англійські промисловці приготували величезну кількість портретів і королівських погрудь на коронацію, текстильний промисел поробив величезні вкладки, готелі перевели гігантські інвестиції і т. д. Найдошкульніше відчують усі втрати корабельні товариства, великі ресторани, підприємці, яким доручено будову окремих ступенів і естрад на коронаційні паради і т. д. Одним словом, англійському промислові загрожала катастрофа у наслідок абдикації короля.

МАНІФЕСТАЦІЇ ЗА КОРОЛЕМ.

У різних місцях Лондону відбувалися величезні маніфестації в честь короля. Товпа демонстрантів носила величезні транспаренти з написами: „Дайте йому час надуматися“, „Хочемо нашого короля, а не Болдуїна!“, „Хай живе король!“, „Геть із політиками!“ і т. д.

Величезна товпа, що її стримують величезні полісмени, дижує на постійно на Давнінг Стріт. До міністрів, що приїжджають і відїжджають, товпа ставилася крайнє ворожо. Така сама товпа чекала під бекінгемською палатою і час до часу співала „Боже борони короля“.

З Уельсу прийшло до Лондону 500 безробітних з транспарентами: „Ви не можете йому нічого зробити після того, що він зробив для нас!“.

У Гайд Парку відбуваються постійно мітинги. Промовці гаряче обороняють право короля до вільного вибору подружжя. Всі церкви переповнені вірними, які моляться за короля. Часописи видрукували текст окремої молитви за короля.

Тунель попід Ля Маншем.

У ГЛИБИНІ 90 М.

Французький інженір Бадеван опрацював план будови тунелю попід канал Ля Манш у всіх подробностях. Проект Бадевана передбачає будову тунелю між Фолькестоном і Кале. Ширина тунелю в цій місці 39 км. Але тому, що оба виходи з тунелю мусять починатись кілька кілометрів від берегу, щоб уникнути гострий спад тунелю, правдива довжина тунелю буде 50 км.

Глибина проливу — 50 м., а що тунель мав би йти 40 м. під дном каналу, то його загальна глибина булаб 90 м. В кожному разі така глибина вистане, щоб тунель не лягався ні летунських бомб ні підводних мін.

Тунель буде складатись із двох рівнобіжних галерій і рух буде відбуватись окремими галеріями тільки в одну сторону. Серединою галерій їздитимуть ваги, а бічні доріжки призначені для піших. Окремі машини будуть впоповувати і прочищувати повітря у галеріях.

ЗА ГОДИНУ АВТОМ ДО АНГЛІЇ.

Підморським тунелем проїздитимуть 20 авт на minutу. За цілий день зможе переїхати 10.000 вантажних авт. Ціна підморського транспорту буде наполовину нижча від корабельних транспортів, значить тунель даватиме величезні приходи. Кошти будови будуть приблизно 800 мільйонів франків. Половину коштів дає французька група, а половину англійська. Праця при будові тунелю триватиме півтора року. Кризь новий тунель можна буде заїхати до Англії за годину.

Спадкоємці Захарова.

Смерть Василя Захарова викликала на Балканах величезне враження. Про нього говорять багато у Царгороді зокрема на передмістті Татаві, де Захаров жив доволі довго за своєї молодости.

На азійському березі живуть дві старі і найближчі криваньки Захарова Іфігенія і Мельпомена Захаров. За життя король гармат зовсім ними не цікавився. Одна старушка має 75 літ а друге 74. Обі надіються, що дістануть частину майна гарматного короля.

— Ми знаємо, — казали обі сестри кореспонденту.

Пробудилась „спляча красуня“.

Перед чотирьома роками всі американські а за ними європейські часописи розписувались про летаргічний сон молодого і гарного дівчини Патриції Мак Гайд з Шикаго, яка заснула в 1932 році твердим безперервним сном. Всі зусилля лікарів, щоб її розбудити, були безуспішні. Вкінці лікарі зрештеші зли свої спроби і обмежились виключно до штучного кормлення дівчини та щодня її масували, щоб таким чином підтримувати її при житті.

Кілька літ тому спляча красуня зовсім не

дентові „Пті Парізен“ — що й інші претендують до спадку, але нас повідомили, що наші права безспірні. Грецьке посольство у Парижі вже повідомлене про наші права. Ми дістанемо невелику частину спадку, але при багатстві нашого шуріна, буде це величезна сума.

На старості літ не принесе нам майно великої радості. Ми обі турецькі громадянки і гроші, що їх дістанемо, віддамо турецькому урядові, якщо він забезпечить нам відповідну досмертну ренту.

Надійшло пробудилась. Коли вона перший раз отворила очі, її рідні здавалось, що це чудо. Дівчина зовсім спала зі сил і не може навіть рушити руками. Лікарі заповідають, що лікування підтепер у швидкім темпі і, що за кілька тижнів Патриція буде зовсім здорова.

Коли по Шикаго пішла вістка, що вона пробудилась, перед домом збиралась величезна товпа. Пошта приносила їй щодня безліч гратуляційних листів і телеграм і багато квітів та дарунків.

СМЕРТЬ СІМПЛІЦІЯ ГОДІНО.

Перед кількома днями писали на, що юдейські хірурги перевели операцію двох сім'яних братів Годінів. Відрізали мерця від живого. Сьогодні тепер подають юдейські часописи вістку, що другий близнюк помер. Сімпліціо почувався вже після операції зовсім добре і лікарі мали помру надію вдержати його при житті. Сімпліцій умер на запалення мозкових опон. Обидва брати були акторами і оба були жонкі.

ДОРОГИ ЗІ ШЕРСТИ.

В Америці почали вживати шерсть до будівельних доріг. Дорогу покривають шерстю верстак смоли, відтак на смолу накладають шерсть. Все це заливають знову смолою і зверху накладають як звичайно ринь. Така дорога гнучка і не розтріскується. Також вода не піднімає такої дороги. За минулий рік 26 мільйонів вибудували дороги зі шерсті на довжину 1.000 км. Міністерство народного господарства призначало півтора мільйона доларів на переведення проб, які скрізь дали дуже добрі висліді. В Англії існує покищо тільки одна дорога зі шерсті довжиною 6 км. Її побудував власним коштом Тома Бокс, власник фабрики шерсті в Чаддертоні.

БЕЗПЛАТНИЙ ОПАЛ.

В столиці Ісландії Рейкьявіку перевозять тепер тепер істалиції центрального опалення. Дві гарячі гейзери положені приблизно 20 км. від міста, поглибили на 400 м. Приплив киплячої гейзерів доходить тепер до 300 літрів на секунду. Горячу воду доставлятимуть проволками до цілого міста і її теплом опалюватимуть всі державні будинки, школи і мешканські дом.

ТОРГОВЛЯ НЕВІЛЬНИКАМИ.

Торговля невольниками перенеслась з Африки покищо до Кенії, до Судану, до Сомалі і до Арабії, куди торговці невольниками нещодавно і початком італійсько-абіссинської війни, переправляли свій „товар“. До одної тільки Арабії вислали 7000 невольників, яких там тільки тижнями кризь безлюдні пустині. Багато менше відпорних на важкі труди такої подорожі згинувало подорожі. На африканських і азіатських шляхах, куди їдуть каравани, лежать скелетів безталаних невольників. Головною осередком торгівлі невольниками міститься тепер у пристані Таораль, яка є незалежним султанатом між французькою Сомалі та англійськими колоніями. Султан цієї мініатюрної держави дуже багатий, є власником кількохнацятьох фабрик, у яких виключно працюють невольники. З Таорулю висилають невольників на кораблях до Аргентини і на Далекий Схід.

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ ЛЕТУНСТВО ЗА 65 ЛІТ.

Найшвидший поїзд на залізничних рейках не дорівнює швидкості літакам. Відомий летун Ізраїль Кінчфорд Сміт, який згинув під час кордового лету до Австралії так уявляв собі летунство за 65 літ, значить у 2000 р. Літаки літатимуть на довшіх трасах у стратосфері, значить на висоті 15 км. над землею. Стратосферні швидкості будуть 1600 км. на годину і будуть зовсім буденним явищем. Підчас несприятливої погоди, підчас густої мряки чи дощу, летун буде могти все бачити землю при допомозі фільтрів і ультрафіолетними проміннями. У складних операціях та інструментах до пилу не буде ніяких хиб. Подорожі довкрути землі триватимуть всього кілька годин. За 65 літ будуть літаки, які зовсім легко зможуть перевозити по 500 і більше пасажирів.

ДИВОГЛЯДИ.

13-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ХОЧЕ ЖЕНИТИСЯ.

До американської поліції оголосився старший залізничний урядовець Бугд і заявив, що його 13-літній син Конрад покинув без ніякої причини батьківський дім. По довшіх розшуках поліція знайшла хлопця в кримській тюрмі. Хлопець оправдувався та заявив, що скорше не повернеться додому, поки не дістане дозволу на подружжя з 18-літньою голландською квіткою. Воліе важко працювати і помагати родині, вибравши свого серця, ніж вернутись до батька, який хоче зробити з нього... міністра комуналіції. Хлопець вперся і не було ніякої ради, як передати його поліції, яка віддала його до дому батька, щоб там переконала його передчасна любов до голландської красуні.

НА ІСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

СПРАВА ДИПЛОМАТИЧНОГО
ПОСЕРЕДНИЦТВА.

— —
ШИРОКОМУ СВІТІ.

ДО ШИРОКОМУ СВІТУ.

дипломатичні взаємини з Югославією, щоб не
пошкодити в італійсько-югославянському набли-

Еміграційні справи.

Річний контингент для емігрантів в Польщі до Австралії є всього 150 осіб у віці понад 3 роки, себто 12 осіб місячно. Щоби організувати видавання віз та обслуговувати різні непорозуміння, британський консулат почав видавати візи до Австралії виключно через Британський Синдикат. Хто хоче дістати візу, мусить заплатити оглядинам ліжора Е. С. та мати свідомство молодості.

Новий конкурс „Діла“
на економічні статті.

ЧЕРГОВИЙ КОНКУРС
НА ТЕМУ

Тому вибрало журі, признаючи справі організації нашого домашнього промислу першорядну вагу, а для дальшого господарського розвитку українського народу — велику актуальність.

З відчитової салі.

на кільканадцять разів, повстають нові місцевості. Також ростуть сумешні пристані (Марію-

статті, 31-го грудня ц. р.

— 0 —

НОВИНКИ.

мічному полі, як також до організаторів УСС у

Всіх, що дістали Календар „Криниця” на рік 1937

і досі не вирівняли належитості за нього, просимо негайно вирівняти, пересилаючи гроші блянкетом П. К. О. ч. 504.060 — з допискою „Кр. 1937”.

тому ж повіті та членів 4-ої золочівської бригади й інших золочівських військових формуцій УГА, а проханням надіслати на адресу д-ра Андрусяка (Львів, Бібліотека НТШ, Чарнецького 24) або філії „Просвіти” в Золочеві (Реформатська 6) відповідні матеріали (спогади, записки тощо) для використання їх при опрацюванні згаданої історії. За Комітет: о. Микола Степишин, голова; м-р Євген Гаврачківський, секретар.

— 3 радія. Львівська радіостанція передаватиме в неділю 13. грудня від год. 19.15 мішаний концерт. Співатиме арт. Роман Прокопович. У програмі Вербицький арія з оп. „Підгір'яни”, Н. Вахнянин арія з оп. „Купало”, Яр. Лопатинський арія з оп. „Еней на мандрівці”, Яр. Лопатинський арія з оп. „Казка скель”, резерва Лисенко арія з оп. „Тарас Бульба”.

— 40-ліття т. в. „Родина” у Відні Товариство українських робітників у Відні „Родина” улаштує з приводу свого 40-літнього існування в неділю, 13. ц. м. ювілейне свято, сполучене з посвяченням пропам'ятної таблиці з византійською старинною іконою Божої Матері, жертвованої твом для церкви св. Варвари (год. 12). Після нарастасу за померлих членів т. в. відбудуться (год. 20) ширші сходини в домі т. в. І. Постгасе 15.

— Уконститування Адвокатської Ради у Львові. В четвер відбулося перше засідання Адвокатської Ради у Львові після доповнюючих виборів 5. ц. м. На початку предсідник д-р Бубер відчитав заяву кількох адвокатів поляків, які зрештували з участі в Адвокатській Раді, бо — мовляв — поляки не мають більшості в Раді. Після того ада. д-р Л. Хотинер склав заяву в імені адвокатів жидів, членів ради і дисциплінарного суду підкреслюючи, що число адвокатів поляків у раді та дисциплінарному суді було кількакратно більше, ніж би це відповідало самому числу вому відношенню. Поляків адвокатів у львівській палаті є 12 прц. При цьогорічних виборах адвокати жиди годилися на збільшення числа польських мандатів, домагалися лише, щоб адвокати поляки заявили, що у своїх домаганнях не змагають до обмежень в адвокатурі на національним і віроісповіднім тлі. Деканом адвокатської ради вибрали ада. д-ра В. Руга, секретарем ада. д-ра Михайла Волошина, одним з речників ада. д-ра Льва Ганкевича.

— Чи залізничної станції Зимна Вода нема? В білетовій касі на залізничній станції Городок Яг. важадав 10. ц. м. п. Михайло Карпинець із Рясни Руської білету до Зимної Води, відомої кліматичної місцевості під Львовом. Говорив очевидно по українськи і на диво почув від залізничного урядовця таку відповідь: „Нема станції Зимна Вода!” На дальші домагання п. К. урядовець більше не відзивався, а коли полагодив інших пасажирів, замкнув віконце і незабаром потяг відїхав. П. К. лишився на станції без білету і рад-черад мусів чекати довший час на найближчий потяг. Врешті знову зажадав від того самого урядовця по українськи білету до Зимної Води і знову почув, що такої станції „нема”. Таку саму відповідь дав йому урядовець, коли п. К. зажадав білету по нім. Очевидно, що не залишатись даліше в Городку, п. К. зголосився до потягу без білету і заплатив подвійну ціну їзди. Діставшись, куди йому було треба, спитав місцевого начальника станції, очевидно по українськи: „Чи станція Зимна Вода є?” „Очевидно, що є!” — відповів урядовець здивований. — „Бо залізничний касієр у Городку сказав, що нема”. Інцидент, який прекрасно ілюструє відношення польських залізничних урядовців до українських пасажирів у Сх. Галичині. Подібні інциденти повторюються щораз частіше і тому ними повинні зайнятися українські посли.

— Як охороняти водопроводи перед морозом. Водопроводові Заведення м. Львова пригадують лонечність негайно забезпечити домашні водопроводи перед морозом. Одержавши цей спр. ч. на адміністраторах приватних і публичних, урядових, військових та громадських реальностей. Особливо треба забезпечити перед впливом морозу в уротах, водомірниках та водопроводних трубах в пивницях. Німа в пивницях треба добре

позначити, з там, де нема шиб, замурувати або відповідно заткати. Двері, що ведуть до пивниць, де міститься головне водопроводове підзучення і двері до пивничних коридорів треба добре замикати, щоб не було продуву зимного повітря. Убікцій, через які тягнуться водопроводові труби, треба огрівати або треба водопроводові відповідно забезпечити. Зачиняти водопроводові інсталяції і лишати людей без води під покришкою небезпеки, щоб не замерзла, не вільно. Коли водомірники зітсуються від морозів, їх мусить направити виключно власник реальності. Коли водомірник зовсім зникне через мороз, власник дому обов'язаний звернути Водопроводовим Заведенням м. Львова його вартість та покрити кошти нового. Водомірникові скрині треба виповнити тринням або деревною вовною. Де водомірники приміщені не в пивницях, але в окремих водомірникових шибках, треба його охороняти так, що між дві прикриви треба вставити мішки виповнені соломом, трочинням або деревною вовною. Не вільно аживати навозу худоб. Дозорці домів мають обов'язок очищувати від снігу вуличні накривки на водопроводових вітках та вуличних гілантах.

— Зміни в розкладі їзди пасажирських поїздів. З днем 15. ц. м. настане деяка зміна в розкладі їзди пасажирських поїздів: моторовий вагон Львів—Тернопіль буде відходити в год. 20. а прибуде до Тернополя в год. 21.53, де буде мати безпосереднє получення до Чорткова. Назад моторовий вагон буде відходити з Тернополя в год. 7.37 (получення з Чорткова, Підволочиськ, Лановець, Збаража) і прибуде до Львова в год. 9.23. — Від 19. грудня ц. р. до 30. березня 1937 р. буде їздити зі Львова до Самбора—Криниці й Закопаного приспінений особовий поїзд, зі Львова в год. 7.10, а приїздити буде в год. 20.00. Згадані поїзди будуть мати получення в Самборі від і до Стрия. — Будуть курсувати особові приспінені поїзди в святочні дні Львів—Лавочне (Львів — відїзд 6.45; Львів — приїзд 21.30). — Дальше будуть курсувати прогулькові моторові поїзди. Львів — Лавочне — Борислав у передсвяточні робочі дні від 19. грудня до 28. березня. (Львів відїзд 17.19). — Дальше будуть курсувати моторові прогулькові поїзди Борислав—Лавочне (рано) і Лавочне—Львів; приспінені особові поїзди Перемишль—Стяжи (Перемишль відїзд 5.55); приспінені особові поїзди Варшава (відїзд 16.35) — Ворохта (приїзд 7.14) і назад. Крім того змінять розклад вечірніх поїздів Львів—Броховичі.

— Нові школи у Стрийщині. У громадах Орлів, Монастириці і Вовни стрийського повіту посвячено в останніх часах нововибудовані шкільні будинки. В найближчому часі посвящать і віддадуть до вжитку шкільні будинки в Либихорі, Кавську і Лисятині. Досі віддано цього року в стрийському повіті до вжитку 8 шкільних будинків з 22 лекційними кімнатами і 47 мешкальними.

— Смерть Найгаззера. У Львові помер відомий музичний критик Францішок Найгаззер, професор музичної консерваторії. У своїх критиках відзивався часто прихильно про українську музику.

— Львівська хроніка. У зв'язку зі зловживаннями в І. скарбовому уряді та арештуванням податкових поборців Гасяка й Устенського, арештовано теж начальника екекуційного відділу, Людвіка Унольда. — З магазину „Центросоюзу” при вул. Торосевича хтось викрадав довший час ковбасниці загальної вартості 500 зол. Під закидом крадіжжі арештовано слугу Антона Вербицького. — З мешкання Семени Українського при вул. Обмінського вкрадено гардеробу вартості 850 зол.

— Велике спроневеріння. Слідчий уряд у Львові арештував представника львівської фабрики цукорів „Газет”, Соломона Цимета з Кракова та його сина, магістра фармації, під закидом спроневеріння на шкоду фірми коло 40 тисяч зол. Прибувши до Львова зі сном, явився Цимет в дирекції фабрики і заявив, що не може вирахуватися з тої суми, яку нібито спроневерили йому різні агенти. Львівська поліція зажадала від поліції краківської опечатати тамошній склад виробів фабрики „Газет”.

— Окрадав громаду. Перед окружним судом у Станиславові відповідав Павло Лисанюк, інкассент збірної громади Торговиця Пільна, що спроневерив на шкоду громади 511 зол. Лисанюка засуджено на 8 місяців в'язниці та позбавлення публичних прав на 5 літ.

— Пожежі. В Солотвині пов. Надвірна згорів водний млин В. Микуляка. Вогонь знищив парову машину вартості кілька тисяч зол. — В Над-

вірній в середині міста вибухла пожежа з згоріло двома дома.

— Як перепачивують чужу валюту. Під час особистої ревізії у Снятинській границі сторони знайшла в одного румунського громадянина, що повертав з Канади, 360 доларів, схованих у відходівій кишці. Обережний пасажир змів печив сховах корком.

— Краєва хроніка. Б. поштову агентку в Соколиці бобрешького повіту, Ванду Корнер засуджено на рік в'язниці за спроневеріння 2.000 зол. — У Сморгі біля Скольного оруж. бітників дістало працю. — В Микуличині працювало 170 робітників. — В Угринові луга біжники і пробивши його ножем на смерть, брали 5 зол. і кусник сукна.

— За бивство кольоніста. В Рівному відбувся судовий процес проти Константина Антонова, Івана Краєвського, Г. Лаєра, Остапа Бурчинського, Францішка Войткіса і Г. Ленки, яких акт обвинувачення закинув, що збили кольоніста, б. оборонця Львова, Михайла Камінського. Сталося це в костопільському повіті, коло Курган. Обвинувачених засудили на 1—9 літ в'язниці, а Антонова у військовій.

— Авто впадо в ріку. Біля Жуванів (Франція) наслідком зіпсуття керми самохіт із шфером і двома пасажирами впадо до Марини Досі не добули з ріки ані воза ані людей. Це третій самоходовий випадок на тому місці.

— Галіпагос карною кольонією. Уряд віддано-американської республіки Еквадор призначив острови Галіпагос на карну кольонію. Покищо вишле туди 40 осіб, арештованих при здавленні останнього комуністичного повстання.

Пам'ятаймо, що місяць грудень є місяцем „Просвіти”. Спішім з жертвами на „Дар Просвіти”!

З опери.

Аїда.

І в цілості і в подробицях уперше в нас стався — і справжній турнір гарних голосів. Для Львова Аїда п. Орловська-Черніська — неповний драматичний, металевий сопран, який кисти; Реслер-Стоковська як Америкі була істинною суперницею не тільки щодо зібрання, але і своїм знаменитим голосом. Мужчини не могли своїм партнеркам; Москальський вперше у Львові як дуже добрий Амонтор, а Галицький, зяменито диспонування, знову бистів чудовою горою. Бердєєв при певній з певним успіхом старався лучити цей зростом з жий собі ансамбль в одну мистецьку цілість.

Ант. Руд.

З концертної сали.

БРОНИСЛАВ ГІМПЕЛЬ

Відомий скрипак, з походження львівлянин якого ми чули недавно як соліста концерту Філармонії, виступив з власним рециталем. У першій частині програми, присвяченій класикам, Бехові і Моцартові, Гімпель до деякої міри задовольнив слухачів: Моцарт (концерт Д-дур) був надто індивідуалістичний, а за мало — м'якшартівський. Зате в другій частині програми (Концерт Чайковського, дрібніші твори Пагінія і Венявського) концертант почувався цілком у своїй стихії, маючи змогу виказати всі приго таланту. Акомпаніатор Штайбергер — м'якмети свого безперечно великого віртуозомментий.

В зєст. Р. С.

Дописи.

Львів.

З діяльності кружка „Р. Ш.” ім. Б. Грінченка у Львові на Городецькій ділянці. Для 25-ї м. м. відбувся XXVI загальний збор кружка. Цим збором розпочав кружок друге шестимісячне своє діяльність на Городецькій ділянці м. Львова. Кружок обирає наверх 750 членів та адержує 2 семінари: шкільний (у чл. і хлопцях). Новозабрана старшина під проводом досвідченого громадянина п. д-ра А. Мудрого взяла широкій план праці з метою зорганізувати широкій громади громадянської діяльності від шкільної до громадянської. А школи поставити на найвишньому ступні. До шкільної створено декілька комісій, як освітньо-просвітницької, культурно-організаційної, фізкультурної, економічної, господарської, які вже почали свою діяльність. Взято гласно для членів 4 візиту на науковій темі. Ці візиту викликають велику зацікавленість громадськості.

ета, доказом чого є чимраз більше число слухачів. Та й самі відвідувачі старшина вдержує тишіший зв'язок з аудиторією, що зменшує працю організаторів комісії. Інтересна комісія приготувала передсвятковий концерт, який складався з різних жанрів, а також приготувала передсвятковий ярмарок, а в часі Святих переселилася у своїй ділянці. При такій інтенсивній праці старшина сподіється, що їй вдасться довести кружок до найбільшого розвитку і що найближчий святий буде святкувати у власній домівці та при участі цілого громадянства. Городищенській ділянці як членів кружка.

РОГАТИН.

Марійська Дружина гімназійної молоді св. Йосифа. Дня 20. м. м. звалилася Марійська Дружина гімназійної української гімназії Р. Ш. роковини смерті св. Йосифа дуже милим концертом. У програму входили хоральні композиції Бортнянського, Кішакевича, Котика, Голосовського, дві декламації та аступне слово, що його виголосила голова Марійської Дружини, учениця VII кл. Віра Поташник. Було воно добре продумане і спокійно та поважно виголошене. Виступили також концертні ансамблі на припинних гостях миле враження. Всі точки програми були дбайливо підготовані. Вокально-музичну частину виконав проф. В. Гриняй без вахли. На особливу увагу заслуговують песням ХХ. Бортнянського і Котика: "Через поле широкое" та Кант про страшний суд. Цей концерт був так лекцією для тих, що люблять співати, бо почався точно в 6-й год.

СТАНІСЛАВІВ.

З відчитової сесії. Мил. суботи виголосив мр М. Кущік виклад на тему: "Освітній та політичний вплив й освітній рух". Був це другий з черги рефератів з того циклу викладів, що його намітила "Українська Бесіда" та "Учительська Громада" на цілу зиму. На відчиті були 58 осіб. Другу частину викладу виголосив той сам референт у найближчу неділю.

Б. Л.

Повітаймо

Ювілятку - Просвіту
в 68-мі роковини
П успішної праці.
Пересилаймо
„Дар Просвіті“!

СТРИЙ.

Прощання заслуженого громадянина. Дня 28. м. м. прощало громадянство Стрия заслуженого діяча о. Савицького Йосифа, см. катехита, скромною вечерею в ресторані Левинського. Вибірною представники українських установ у числі 40 осіб, щоб при оказії вечері висловити піву Савицьким признання за 28-літню працю у Стрию. Першим говорив сеніор стрийського громадянства д-р Гарасимів. Від шкільної дітвори і Т-ва св. Андрія прощав о. Липинський, від Безімної Помочі і Муз. Інституту ініціатор скромного свята, голова обох товариств п. В. Котович. Від родинного духовенства о. Гаврилюк, від парохії о. кан. Вишнівський. Крім того привітали і подяку висловили пп. Савицьким представники установ, окрема тепло попрощав п. Савицькому від Союзу Українок п. Весоловська. Серед милої гуртки перебули представники українських установ з пп. Савицькими кілька годин, бажаючи їм успіху в дальнійшій праці у Львові.

Вистава і перегляд бібліотек читальні „Просвіти“ в цілому повіті. Заходом Філії „Просвіти“ у Стрию відбувся 26, 27. і 28. м. м. з уах сали Нар. Дому у Стрию показ бібліотек читальні „Просвіти“ стрийського повіту. У вчорашніх днях в 12-й год вшодуше відбулися реферати у великій сесії Нар. Дому на освітньо-культурні теми, де референти численно зібраним слухачам намагалися передати вагу і важливість освіти та дружелюбного слова. Однотактно в читальних відбувалися розмови пошук хорів і декламаторів, а дня 4. грудня п. р. в год. 12-й вшодуше у великій сесії Нар. Дому мав місце пошук вшодуше нагороджених хорів і декламаторів в повіті в такою програмою: 1) Вшодуше слово виголосив делегат Гол. Відділу м. Львова проф. О. Терлецький; 2) Хоромі продукції: а) Гімн „Просвіти“ Колеос — шкільний мішаний хор; б) „Човен“ Лисенка — міш. хор. в Добрян; г) Вшодуше шкільний Лисенка — міш. хор. — Гірне; 3) Декламації відзначені на конкурсі декламаторів: 1) Варичко В. з Дуліби — „Крути“ В. М. Янова; 2) Вшодуше Ручак з Добрян — „По народній пісні“ В. Лещого; 3) Дереш Андрій з Добрян: „Просвіти“ В. Стефанюка. — Цілий концерт знав невзначайно здатно і показав, що культура нашого села стоїть уже на високому рівні, а стан читальні та їх бібліотек може вшодуше не однією мсто та мсто.

Загальний Збір Опр. Відділу Т-ва В. П. У. В. у Стрию. Дня 6. п. м. відбувся в год. 10-й рано Збір Відділу В. П. У. В. у Стрию при участі 50 членів. Збір отворив голова п. В. Котович. Зі збору присутні довідалися, що Т-во гарно розвивається вшодуше наші.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наш черговий клопіт.

Король Едвард VIII. абдикував... Від тижня галицький українець нічим так не цікавився, як справою женячки симпатичного „Принца оф. Валеса“ з чорноокою панєю Сімпсоною. В приватних домах, в каварнях і клубках замовкли політичні дискусії на тему Уида, Фронту, Провідників через велике і мале „п“, на тему Ануму і Прихильників Мистецтва, на тему нових капелюхів і старих довгів. І цікава річ — всі жалували короля, співчували а ним, але були проти його вибраної. — Бо то, прошу вас, пане дію, світ хичить-ся. Кобіта старшаво, мала вже два чоловіки, пару літ була адовою, пане дію, і тепер — на крульову! — Е, не кажіть, пане раднику, жінка гарна і виглядає: добра! — опонує несміло якийсь молодий ідеаліст. — Кожна перед шлюбом як ангел!... А що булоб, якби так за кілька літ і з королем розвелася? — Та воно правда. Шкода хлопця, такий симпатича... — І не дурний. Був би король як золото. — Все на світі через жінки, — зітхає недавно ожениний старший офіціал. — Від часів праотця Адама, — додає отець канонік. В жіночій товаристві пані Сімпсонова має ще менше симпатій. — Ані не гарна, ані не молода... — І вдова і розведена. Ще якби якась молода дівчина, невнина...

— Обмотала, прошу вас, хлопця. — Бо мала досвід. А в нас не так само діється? Молода дівчина не має права вийти за-иуж. А якась удова, чи панна з минулим покру-титись сюди-туди і знайде. — Але подумайте, зрієся для неї корони, титулів... Добре, що жити буде мати а чого. — Жити!... Певно, що з голоду не вмере. Але хто зна, що вона тепер зробить. Що іншого королева Англії і цисарева Індій, а що іншого пані Віндзор! Що іншого жити в Будингга-мі, а що іншого в данській домику. — Люди всюди однакові. А панна Катрин-ська, не так само? Доки той... знаєте... Горчух мав посаду в банку, ходила з ним, дома в них пересиджувал. навіть, кажуть, речинець шлюбу назначили, а як стратив посаду — вийшла за Зимовича. — Е, пані, то зовсім що іншого. Що мала дівчина робити? Але якби та Сімпсонова поки-нула Едварда, то якби його не простила. В однім надзвичайно політичній гурті ви-ринувла оригінальна думка: — А як гадаєте, панове, якби так щодо чо-го, а тоді запросити Едварда на український престіл?... Уидист, фронтовик і націоналіст були „за“. Радикал всміхнувся, але не опонував, есен-мажав неозначено головою, тільки галицький комуніст мав деякі застереження: — Чи думаєте, товариші, що пані Сімпсон не буде мати труднощів і в нас? Вшодуше двірський бал, чи офіціальний бенкет. Мені байдуже, але моя жінка... І справа втратила актуальність. Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ ВИДІЛУ „КРУЖКА РОДИЧІВ“ ПРИ ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ МО-ОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМІШЛІ за шкільний рік 1935-36 з альманахом п. н. „З юних днів, днів весни“ з нагоди 40-ліття першої матурі. Перемішль 1936. Ст. 240, вел. 8°.

У під півні публікації надруковано 25 статей ріж-них авторів і 38 змисов. Зі статей звертаємо тут увагу на велику працю Стефана Малиновського (стор. 121—187) п. а. „Кого вшодуше перемішль державна гімназія за 40 літ“ (поминений спис усіх матурістів, що адали іспит ерлості в перемішльській держ. гімназії від 1896—1936 р. — з означеними шання й оуспішної позиції, яку хто опісля в житті осигнув) та на працю Антона Маринюка п. а. „Історія бурі у Перемішлі“ (стор. 188—235).

Степан Шах: У 40-ЛІТТЯ ПЕРШОГО ІСПИТУ ЗРІ-ЛОСТИ В ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ МО-ОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМІШЛІ. Реферат вшодуше-шений на Академії в день 40-ліття першої матурі — дня 11. червня 1936 р. Перемішль 1936. Стор. 32, вел. 8° + 1 таблиця.

Омелян Кейт: ЗОРЯ СВІТУ. Оповідання з життя Претної Дни. Бібліотека „Нашого Приятеля“, випуска 10. Львів 1936. Стор. 60, 8°.

Евген Головін: РІДНА КРОВ. Спеціальна картина з 4 діях. Репертуар аматорського театру. Наказали Ми-хайла Таранька. Львів 1936. Стор. 44, 8°.

І. Я. Луцки: „ВЕРТЕП“. Різдвяна сцен. картина на одну дію. В-во „Русалка“. Театральна Бібліотека. Р. VII, вип. 85 (нове вид.). Стор. 8, 8°.

Іван Марків: БАБСЬКІ ЗАБОБОНІ. Комедія у 4 віддєлах. В-во „Русалка“. Театральна Бібліотека. Р. XV, вип. 187. Стор. 16, 8°.

Евген Рудий: ПОВОРОТ ПІНОКІЯ З АБІСІНІЇ. Гумореск у 3 діях. Вид. „Русалка“. Дитячий Театр. 1936, вип. IV. Стор. 32, 16°.

Евген Рудий: ПІНОКІЯ СВАТОМ. Гумореск на 3 дії. Вид. „Русалка“. Дитячий Театр. 1936. Ст. V. Ст. 32, 16°.

Листування Редакції.

Вш. о. денан Ст. Ковалів, Стріліч: Дякуємо за при-слане. Вісти використано в найближчих днях, а подє-статті, то вона написана завалто фактово і має за бага-то члєсто філософських, несподєсєних термінів, які для пересічного читача часопису є незрозумілі. Нпр. мало хто знає, що це таке „дередугована гармонія“, або „вольтаристична теорія суду“ (осудів). Тому стаття не підє.

Вш. о. проф. С. Салрун, Драгобич: Така стаття бу-лаб добра до журналу „Наустріч“, бо там можна по-містити й відповідні змиски.

Вп. д-р Юліан Бровно, Рунгури: Вашу статтю „Що-таке етєнографія?“ дозволили ми собі передати до ред-„Життя і Знання“. В справі громадянства просимо звернутись до УЦР, чи пак до посла Вашої ємоти.

Місцевий.

За оголошення редакція не відповідає.

З документи Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ріжок 10.